

Vlada Crne Gore
Predsjednik

Број: 01-78

Подгорица, 14. јануар 2022. године

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
- н/р његовој светости, Патријарху српском, господину Порфирију -

Београд, Република Србија

Ваша Светости,

Част ми је да Вам се обратим у име Владе Црне Горе, а поводом писма којим сте тражили образложење измјена појединих чланова Нацрта темељног уговора, садржаних у документу који смо Вам доставили актом број 01-4051 од 21. 07. 2021. године. Радујем се наставку заједничког рада на финалном усаглашавању текста Нацрта темељног уговора и исказујем спремност да у најкраћем року он буде припремљен и потписан.

Намјера предложених измјена, у односу на првобитни Нацрт уговора, садржана је у неопходности дораде појединих одредби, како би финални текст документа био у потпуности јасан и усаглашен са правним поретком Црне Горе. У том смислу, желим да истакнем сљедеће:

У Преамбули Нацрта уговора прецизирано је да Влада Црне Горе, у овом уговорном односу, заступа државу Црну Гору, чиме се врши усаглашавање са одредбом члана 10 Закона о слободи вјероисповјести или увјерења и правном положају вјерских заједница ("Службени лист ЦГ", бр. 74/19, 8/11), којим је прописано да се поједина питања од заједничког интереса за Црну Гору и једну или више вјерских заједница могу уредити уговором који закључују Влада Црне Горе и вјерске заједнице. Такође, оваква измјена у складу је са Уставом Црне Горе којим је прописано да Влада, поред осталог, води унутрашњу и вањску политику.

У одредбама чланова 1, 2, 3, 4, 5 и 6 Нацрта уговора није било измјена у односу на ранију верзију документа.

У члану 7 Нацрта уговора предложена је измјена у ставу 6, на начин што се ријечи: „мјере безбједности“ замјењују ријечима: „безбједносне мјере“. Наиме, институт „мјера безбједности“ уређен је Кривичним закоником Црне Горе (“Службени лист РЦГ”, бр. 70/03, 13/04, 47/06 и “Службени лист ЦГ”, бр. 40/08, 25/10, 32/11, 64/11, 40/13, 56/13, 14/15, 42/15, 58/15, 44/17, 49/18, 3/20, 26/21, 144/21 и 145/21), као једна од врста кривичних санкција, и под њим се подразумијевају: обавезно обавезно психијатријско лијечење и чување у здравственој установи; обавезно психијатријско лијечење на слободи; обавезно лијечење наркомана; обавезно лијечење алкохоличара; забрана вршења позива, дјелатности и дужности; забрана управљања моторним возилом; одузимање предмета; протјеривање странца из земље; јавно објављивање пресуде, забрана приближавања и удаљење из стана или другог простора за становање. Начин изрицања и спровођења ових мјера, такође је уређен Кривичним закоником. Сагледавајући смисао ове одредбе уговора, као и цитирана одређења из Кривичног законика, евидентно је да намјера страна уговорница није била да се њиме уреди питање предузимања мјера безбједности у објектима и просторима Цркве, већ друге врсте мјера које надлежни безбједносни органи могу спроводити у свом оперативном раду. Дакле, првобитно предложено рјешење је терминолошки погрешно, самим тим и правно неутемељено, јер евентуална одступања од прописаног начина спровођења мјера безбједности не могу бити предмет уређења овог уговора. Такође, у ставу 2 истог члана, када је у питању заштита права својине и државине над Црквеном имовином, додата је одредница „у складу са законодавством Црне Горе“, имајући у виду да су сва питања од значаја за заштиту права својине уређена системским законима. Дакле, ради се стандардном правно-техничком начину прецизирања појединих рјешења, који је на више мјеста садржан и у првобитној верзији Нацрта уговора, али и у Уговорима који су потписани са другим вјерским заједницама.

У члану 8 Нацрта уговора предложена је измјена на начин што се ријечи: „судске истраге“ замјењују ријечима: „вођења кривичног поступка или истраге“. Разлози за овакав предлог садржани су у чињеници да у црногорском кривично-правном систему не постоји „судска истрага“, која је укинута реформом од прије десетак година, већ „тужилачка истрага“. Наиме, концепт „тужилачке истраге“ уведен је Закоником о кривичном поступку, који ступио је на снагу 26. августа 2009. године, док је пуна примјена овог института почела 1. септембра 2011. године. Дакле, истрагу у Црној Гори не води суд већ тужилаштво, па је у том смислу неопходно прилагодити и садржину уговора.

У одредбама чланова 9 и 10 Нацрта уговора није било измјена у односу на ранију верзију документа.

У члану 11 додат је став који се односи на имовину Цркве која уједино представља и културну баштину Црне Горе, на начин што се предвиђа њена заштита у случајевима отуђења и изношења, у складу са законодавством Црне Горе, чиме се упућује на примјену Закона о о заштити културних добара ("Службени лист ЦГ", бр. 49/10, 40/11, 44/17 и 18/19), а у вези са чланом 12 Закона о слободи вјероисповјести или увјерења и правном положају вјерских заједница.

У члану 12 предложено је термиолошко унапрјеђење којим се ни на који начин не доводи у питање реституције Црквене имовине. На предложени начин, та материја се доводи у системску везу са законом који тек треба да се припреми и донесе, а који ће се односити и на остале субјекте у Црној Гори према којима је потребно извршити реституцију. Такође, одређивање рока у коме би Влада била дужна да припреми такав закон, није примјерено оваквом документу, нити је то садржина уговора који су потписани са другим вјерским заједницама.

У члану 13 Нацрта уговора, предложено је потпуно усаглашавање става 4 са одредбом члана 42 став 4 Закона о слободи вјероисповјести или увјерења и правном положају вјерских заједница, имајући у виду да је Законом уређено питање изградње вјерских објеката и неопходност прибављања сагласности надлежног органа вјерске заједнице, у том смислу.

У одредбама чланова 14, 15, 16, 17, 18, 19 и 20 Нацрта уговора није било измјена у односу на ранију верзију документа.

Имајући у виду наведено, јасно је да не постоје суштинска мимоилажења у погледу садржине Нацрта темељног уговора између Владе Црне Горе и Српске православне цркве, те да су најзначајнији дјелови документа у потпуности усаглашени. У том смислу, предложене измјене ни на који начин не доводе Цркву у лошији положај него што је то било предвиђено првобитним Нацртом документа, већ само доприносе отклањању уочених мањкавости, од којих неке представљају недопустиве правне пропусте. У коначном, предложеним измјенама се осигурава пуна усаглашеност Нацрта уговора са Уставно-правним системом државе Црне Горе, без могућности да се његова утемељеност, у цјелини или појединим дјеловима, накнадно оспори, што је обострани интерес и државе Црне Горе и Цркве.

Желим да Вас увјерим да постоји чврста одређеност Владе Црне Горе да се овај уговор закључи и молим Вас да својим ауторитетом учините све да се то ускоро и деси.

На крају, примите изразе мог најдубљег поштовања и мој најсрдачнији поздрав.

С поштовањем,

ПРЕДСЈЕДНИК ВЛАДЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Проф. др Здравко Кривокапић

